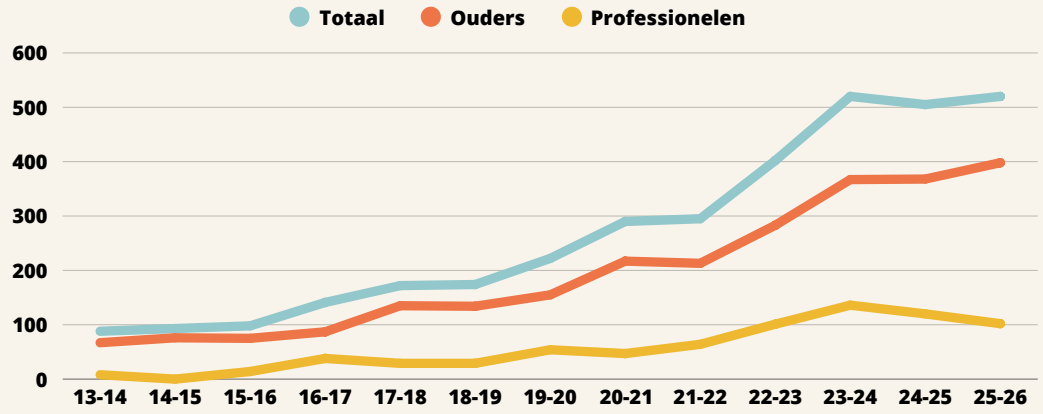
Sprekende cijfers

schooljaar '25 -'26

Het Steunpunt voor Inclusie (STP) is een project van Ouders voor Inclusie dat gesubsidieerd wordt door Departement Onderwijs en Gelijke Kansen. Met een capaciteit van ongeveer 4,5 voltijdse werkkrachten is het STP een Vlaanderenbreed aanspreekpunt rond inclusie, bieden we praktijkgerichte ondersteuning (van informatie geven tot mee ondersteunen op een overleg) op alle domeinen van het leven en signaleren we opvallendheden naar het beleid toe (**meer info**: www.oudersvoorinclusie.be).

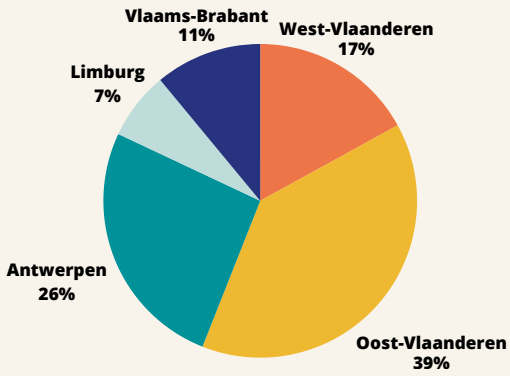
Aantal vragen per schooljaar

We evenaren hiermee het hoogste aantal vragen per schooljaar sinds de opstart van het Steunpunt (n=520), met daarbij ook het hoogste aantal oudervragen (n=398, ofwel 77%). Het aandeel oudervragen vertoont daarmee dus opnieuw een duidelijke stijgende lijn.
Dit terwijl de vragen van professionelen afnemen en voor het eerst sinds schooljaar '21-'22 minder dan een vijfde van alle vragen uitmaakt.

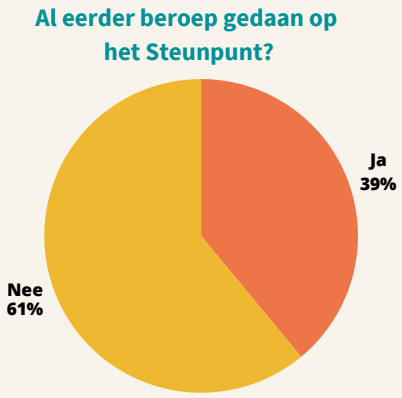
Van Poperinge tot Lanaken

De ondersteuningsvragen komen vanuit alle uithoeken van Vlaanderen. We zien bovendien een mooie verdeling over de verschillende provincies, al bereikt een meerderheid van de vragen ons uit de provincies Oost-Vlaanderen en Antwerpen.

Bekende en minder bekende gezichten (ouders)

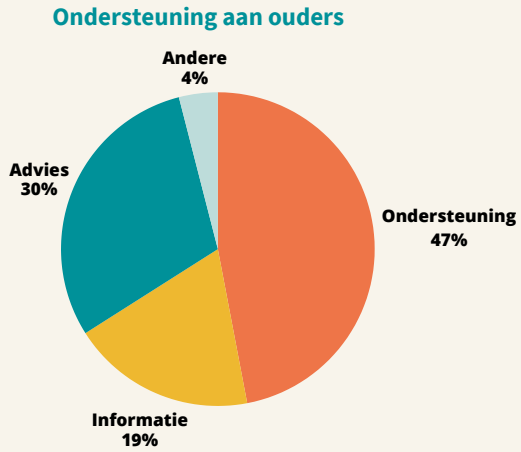

Ruim meer dan de helft van de ondersteuningsvragen van ouders komt van ouders die we nog niet eerder hebben ondersteund. Het laat zien dat we nog steeds nieuwe ouders bereiken en er nog steeds een nood is aan de dienstverlening die we met het Steunpunt bieden. Ook ouders met een 'dubbele schaduw' vinden steeds vlotter de weg.
Ouders die terugkomen aankloppen, doen dit vaak op scharniermomenten in het traject van hun zoon of dochter en hebben vaak nood aan minder intensieve ondersteuning

"Ik wil me nu graag al voorbereiden op de overstap naar het secundair en kom graag eens luisteren welke tips jullie ons nog kunnen geven hierin?"

Ouder

Informeren volstaat voor ouders vaak niet

Wanneer we de vragen van ouders bekijken, valt op dat bijna de helft nood heeft aan intensievere ondersteuning. Slechts ongeveer één op vijf ouders stelt een louter informatieve vraag en kan verder geholpen worden via een kort contact per mail, telefonisch of een ander kanaal.

"We weten niet goed hoe we hier als ouders aan moeten beginnen... Begrijp me niet verkeerd, we weten nu tenminste beter hoe alles in elkaar zit en wat we mogen verwachten, maar hoe pakken we dit aan? Op een overleg hebben we nu steeds het gevoel dat er niet naar ons wordt geluisterd en eigenlijk alles vooraf al is afgesproken, er geen ruimte meer is om iets te bespreken. Kunnen jullie ons bij het volgende overleg dan ondersteunen?"

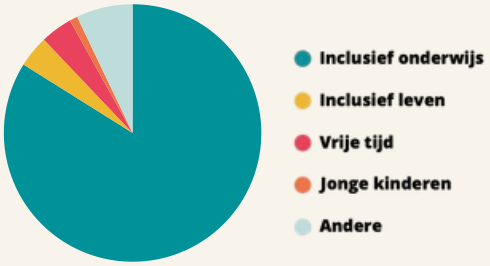
Ouder

Bij vragen van professionals zien we een ander beeld. Wanneer zij nood hebben aan intensievere ondersteuning, gaat het vaak om professionals die vanuit hun functie nauw betrokken zijn bij ouders en hun gezinssituatie, onder meer wanneer er sprake is van een 'dubbele schaduw'. Daarbij gaat het vaak om onderwijsprofessionals die vanuit een proactieve houding, of vanuit bezorgdheid over het verloop van een traject, op zoek gaan naar mogelijkheden om een leerling maximale kansen te bieden en ouders maximaal te versterken.

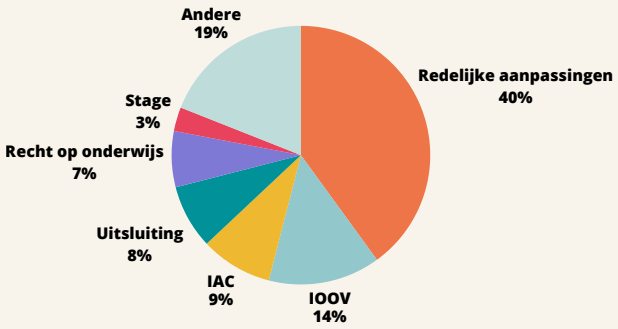
Onderwijs blijft het grootste domein bij uitstek
Redelijke aanpassingen: de grootst gemene deler

Het Steunpunt ondersteunt inclusie op alle domeinen (onderwijs, inclusief leven, jonge kinderen en vrije tijd) van het leven. Doorheen alle vragen zien we ‘redelijke aanpassingen’ het vaakste als onderliggend thema terugkeren.

Vragen per domein

Onderwijsvragen gaan over

Onderwijs blijft het domein waarvoor duidelijk de meeste vragen (84%, n=420) ons bereiken. De vragen zijn divers, maar redelijke aanpassingen blijft ook daar de rode draad. Helaas ook met dezelfde weerkerende struikelblokken.

“De school doet in theorie alles in brede basiszorg, maar de toepassing van de redelijke aanpassing laat de wensen over. Wat kunnen we hier als ouders nog in ondernemen?”

Ouder

“Wat zijn de redelijke aanpassingen die we mogen vragen aan de school? Wat kunnen we verwachten?”

Ouder

“We moeten als school kiezen tussen inclusie naar boven of naar beneden. En wij kozen naar boven, dus kunnen we geen rekening houden met de noden van jouw kind.”

Directie lagere school

Zo zien we dat :

- er een grote onzekerheid blijft bestaan over wat mag en kan;
- het ontbreekt aan kennis over redelijke aanpassingen als een recht en niet als een gunst;
- het ontbreekt aan inspiratie om mee aan de slag te gaan;
- ouders vaak onvoldoende zicht hebben op de maatregelen van hun kind;
- ouders (nog te vaak) niet als gelijkwaardige partner betrokken worden;
- maatregelen niet consequent worden toegepast en de opvolging ontbreekt en/of verantwoordelijkheid wordt doorgegeven;
- een beleid of visie ontbreekt en daarmee ook de continuïteit.

We verwijzen daarom graag opnieuw naar onze do’s en don’ts.
Knoop ze vast. Ga ermee aan de slag en maak het verschil!

Redelijke aanpassingen

DON'TS

Discussies eindeloos openhouden: Blijf niet meegaan in argumenten tegen afgesproken RA. Respecteer genomen beslissingen.

RA als uitzondering voorstellen: Dit kan zorgen voor weerstand bij anderen. Het roept de reactie op: 'Dat is toch niet eerlijk'. Maak duidelijk dat RA nodig zijn i.f.v. de ongelijke startpositie van leerlingen en een structureel onderdeel zijn van inclusief onderwijs en het schoolbeleid.

Negeren van negatieve feedback: Als leerkrachten zich overbelast voelen, geef hier ruimte voor en zoek oplossingen.

De verantwoordelijkheid voor uitleg van RA enkel bij de leerling leggen: Verwacht niet dat de leerling zichzelf steeds moeten verantwoorden; dit kan stigmatiserend zijn.

DO's

Communiceer helder over het recht op RA: Zorg dat alle betrokkenen begrijpen dat RA een grondwettelijk recht zijn en geen "voordeel".

Werk met afsprakenlijsten: Leg RA vast in een (digitaal) systeem waar alle betrokkenen toegang toe hebben.

Maak RA beleid transparant: Stel een duidelijke beleidslijn op die info geeft rond het wettelijk kader en hoe RA worden opgesteld

Sensibiliseer en creëer draagvlak: Organiseer uitwisseling over inclusief onderwijs waarbij centraal staat dat RA de barrières wegnemen en zo gelijke kansen creëren.

Geef concrete voorbeelden: Toon hoe RA, zoals voorleessoftware of flexibele deadlines, kansen gelijk maken zonder het niveau van de klas te verlagen.

Schakel anderen met kennis en inzicht in: Laat een betrokken persoon (zoals de ouder, een zorgcoördinator, een leerondersteuner of collega leerkracht) uitleggen waarom een aanpassing noodzakelijk is.

Zorg voor een aanspreekpunt: Laat de zorgcoördinator of leerlingbegeleider de vragen en zorgen rond RA beantwoorden en beluisteren.